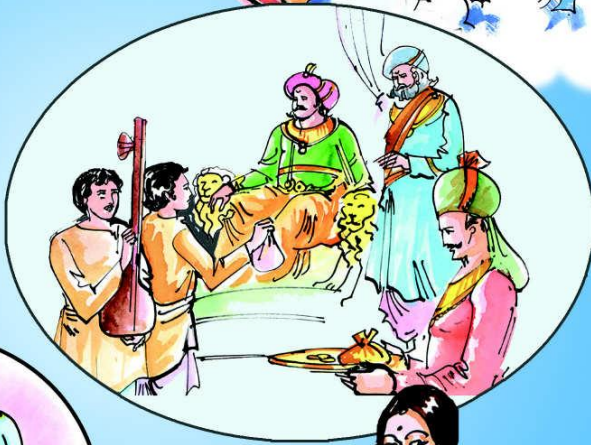

తేనె చినుకులు - 3

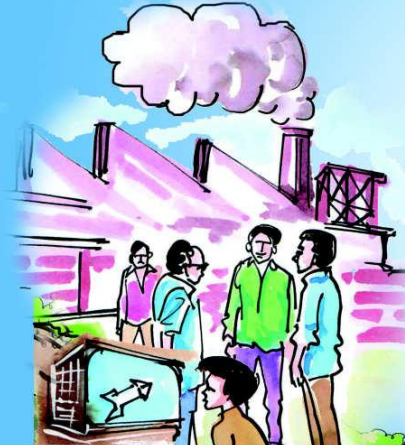
తెలుగు వాచకం **F**

ఎనిమిదో తరగతి

(ద్వితీయ భాష)

రాష్ట్ర విద్య పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ
తెలంగాణ, హైదరాబాదు

తెలంగాణ ప్రభుత్వ ప్రచురణ
హైదరాబాదు

తెలంగాణ ప్రభుత్వంవారిచే ఉచిత పంపిణీ

విద్యార్థులకు సూచనలు

పిల్లలూ!...

- మీరందరూ ధారాళంగా చదవగలగాలి. తెలిసిన దాని గురించి సొంతంగా రాయగలగాలి. ఒకవేళ మీరు చదవడం, రాయడం చేయలేకుంటే మీ ఉపాధ్యాయుడి సాయంతో చదవడం, రాయడం నేర్చుకోండి.
- మీకోసం మీరు నేర్చుకోవలసిన అంశాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని తెలుగు పుస్తకాన్ని రూపొందించారు. మీ పుస్తకంలో మీరు సాధించాల్సిన సామర్థ్యాల గురించి ఒక పెజీలో ఇచ్చారు. విద్యాసంవత్సరం పూర్తయ్యేసరికి మీరు వీటిని చేయగలగాలి. వాటిని చదవండి.
- ప్రతి పాఠం ప్రారంభంలో చిత్రం / పేరా / సంఘటన / పద్యం ఉంటుంది. వాటి గురించి మాట్లాడండి. ప్రశ్నలకు జవాబులను చెప్పండి.
- 'విద్యార్థులకు సూచనలు' అనే గడిలోని సూచనలు చదివి అర్థం చేసుకొని పదాల అర్థాలు తెలుసుకోండి.
- మీ ఉపాధ్యాయుడు పాఠంలోని విషయం గురించి బోధించేటప్పుడు తప్పనిసరిగా మీకు తెలియని పదాలు, వాక్యాలు, విషయాలు గురించి ప్రశ్నించండి, చర్చించి తెలుసుకోండి.
- తరగతిగదిలో చర్చలు జరుగుతున్నప్పుడు, జట్టుపనులు నిర్వహిస్తున్నప్పుడు మీరు కూడా పాల్గొనాలి, మాట్లాడాలి, అవసరం అయితే ప్రశ్నించాలి.
- పాఠం తర్వాత 'ఇవి చేయండి' అనే పేరుతో అభ్యాసాలు ఉన్నాయి. వీటిని మీరు సొంతంగా చేయాలి. ప్రశ్నలకు మీరే అలోచించి సొంతంగా జవాబులు రాయాలి. ఎట్టి చరిస్థితుల్లో గైడ్లు, స్టడీ మెటీరియల్, ప్రశ్నల జవాబులు చూసి రాయకూడదు. ఒకవేళ అలా రాస్తే ఫార్మేటివ్ మూల్యాంకనంలో మీకు మార్కులు ఇవ్వరు.
- పాఠంలోని ప్రాజెక్టుపనులను, ప్రశంసకు సంబంధించిన అంశాలను మీరు మీ మిత్రుల సహాయంతో చేయవచ్చు. వీటిని ఎలా చేయాలో మీ ఉపాధ్యాయుణ్ణి అడిగి తెలుసుకోండి. వీటిని చేసిన తర్వాత మీరు ఎలా చేసారు? ఏం చేసారు? ఏం నేర్చుకున్నారు మీరే సొంతంగా చెప్పాల్సి ఉంటుంది.
- స్వజ్ఞానాత్మకతలోని అంశాలను ఎలా చేయాలో తరగతిగదిలో మీ ఉపాధ్యాయుణ్ణి అడిగి తెలుసుకోండి. మీరు తరగతిలో రాసి చూపాలి. దీనిపైన చర్చ జరిగిన తర్వాతనే మీ నోటుపుస్తకాలలో రాయాలి.
- చదవడం, పదజాలంలోని అభ్యాసాలను మీరే సొంతంగా చేయండి. చేయలేని వాటి గురించి మాత్రమే ఉపాధ్యాయుణ్ణి అడిగి తెలుసుకోండి.
- అభ్యాసాలలో ఇచ్చిన 'భాషను గురించి తెలుసుకుందాం'లోని వ్యాకరణాంశాలు మీకు అర్థంకావడానికి మొదట ఉదాహరణలు ఇచ్చారు. వాటి ఆధారంగా మీకు అర్థమయ్యేలా సూత్రాన్ని ఇచ్చారు. కాబట్టి ఉదాహరణలను జాగ్రత్తగా పరిశీలించి వాటిని విశ్లేషించి సూత్రాన్ని తెలుసుకోండి.
- ప్రతిపాఠంలో చివరకు 'నేనివి చేయగలనా?' అనే పేరుతో పట్టికలో కొన్ని వాక్యాలు ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క వాక్యాన్ని చదవండి. చేయగలిగితే 'ఔను' వద్ద చేయలేకుంటే 'కాదు' వద్ద '✓' పెట్టండి. వీటిలో మీరు చేయలేనివాటి గురించి మీ ఉపాధ్యాయుడి సహాయంతో పునరభ్యాసం చేయండి.
- ఉపవాచకం పాఠాలను మీరే సొంతంగా చదవండి. వాటి గురించి మాట్లాడండి.
- పాఠాలకు సంబంధించిన ఇతర పుస్తకాలను, గ్రంథాలను పాఠశాల గ్రంథాలయానికి వెళ్లి అడిగి తీసుకొని చదవండి.
- మీరు తప్పనిసరిగా నిఘంటువును ఉపయోగించడం అలవాటుచేసుకోండి. వార్తాపత్రికలు, మ్యాగజైన్లు, కథల పుస్తకాలు వంటివి చదవడం అలవాటుగా చేసుకోండి.
- కొన్ని పాఠాలలో నాటకీకరణ చేయడం, ఏకపాత్రాభినయం చేయడం, గేయాలను రాగంతో పాడడం - అభినయంచేయడం, పద్యాలను కంఠస్థం చేసి రాగాలతో పాడడం వంటివి ఉన్నాయి. వీటిని మీరు తప్పనిసరిగా సాధనచేయండి.

- మీరు తప్పనిసరిగా వ్యాసాలు, లేఖలు, నినాదాలు, కరపత్రం, సంభాషణ, పోస్టరు తయారీ వంటివి రాయగలగాలి.
- స్వజ్ఞానాత్మకతలోని అంశాలను మీరు రాసిన తర్వాత ఒక పుస్తకరూపంలో సంతకం చేసి తరగతిలో ప్రదర్శించండి.

జయగీతి

- వానమామలై వరదాచార్యులు

జయ భారతావనీ ! జయలోక పావనీ,
శాంతి సుఖదాయినీ ! జననీ ! నమస్తే !
సకల సంపత్తనీ ! నవ్యనందనవనీ !
ఆసేతు శతనగ హాటకావని జనని !
చత్వారింశత్కృటి - జయ ఘంటికాధ్వనీ,
సాశీతి కోటి భుజ బల మహావాహినీ !

||జయ||

హిందూ ముసల్మాను ఈసాయి శిఖ్ జైన్
బౌద్ధ చార్వాక మత బహుమత కుటుంబినీ !
సంస్కృతాంధ్ర ద్రవిడ వంగ హిందీ ఓడ్ర
ఘూర్జర మరాఠ కర్ణాట కలభాషిణీ !

||జయ||

గంగా మహానదీ గౌతమీ కృష్ణాది
రంగత్తరంగిణీ ! రమ్యామృతస్తనీ
శాంత్యహింసా సత్య శస్త్రాస్త్ర ధారిణీ
వీర నారీమణీ ! విశ్వహిత కారిణీ !

||జయ||

వేద వేదాంత విజ్ఞాన ప్రదాయినీ
బౌద్ధ సిద్ధాంత నిర్వాణ ప్రచారిణీ
కాళిదాస వ్యాస కావ్యమందాకినీ
సంగీత సాహిత్య సత్కళా మోహినీ

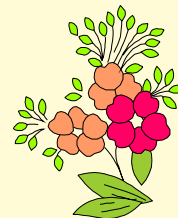
||జయ||

నీకు మువ్వంకలును నిలచి రత్నాకరుడు
వెలనురుగు తరగలను వింజామరలు వీచ
నీ హిమాలయ మకుట నిర్మాణమున దోచు
జీవమణులై సూర్య శశి తారకలు పూచు

||జయ||

నీ మహోన్నత హిమానీ గోత్ర శిఖరమ్ము
నీ పవిత్రత గాంగ నిర్ధర ప్రవాహమ్ము
నీ చేతి సొమ్మెల్లోరా శిల్ప ఖండమ్ము
నీదు వాక్యమ్ము శ్రీ గీతోపదేశమ్ము

||జయ భారతావనీ||

తేనె చినుకులు - 3

తెలుగు వాచకం (ద్వితీయభాష)

ఎనిమిదో తరగతి

సంపాదకులు

డా॥ పోరంకి దక్షిణామూర్తి, విశ్రాంత ఉపసంచాలకులు, తెలుగుఅకాడమి, హైదరాబాద్

డా॥ దహగాం సాంబమూర్తి, విశ్రాంత ప్రధానాచార్యులు, ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయవిద్యకళాశాల, వరంగల్లు

డా॥ ఆశావాది ప్రకాశరావు, విశ్రాంత ప్రధానాచార్యులు, ప్రభుత్వ డిగ్రీకళాశాల, పెనుకొండ, అనంతపురం

డా॥ నోలి రాజేశ్వరరావు, ఉపన్యాసకులు, శ్రీఖండవల్లి లక్ష్మీరంజనం, ప్రాచ్యకళాశాల, నల్లకుంట, హైదరాబాద్

విషయనిపుణులు

శ్రీ సువర్ణ వినాయక్

కో-ఆర్డినేటర్, విద్యాప్రణాళిక,
పాఠ్యపుస్తక విభాగం, రాష్ట్ర విద్య,
పరిశోధన, శిక్షణ, సంస్థ,
హైదరాబాద్

డా॥ బూదాబి వేంకటేశ్వర్లు

ప్రాఫెసర్
తెలుగు శాఖాధిపతి,
ద్రవిడవిశ్వవిద్యాలయం, కుప్పం,
చిత్తూరు జిల్లా.

డా॥ డి. చంద్రశేఖర రెడ్డి

విశ్రాంత ప్రధానాచార్యులు,
ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు
ప్రాచ్యకళాశాల,
హైదరాబాద్.

సమన్వయకర్తలు

శ్రీ వాఙ్మల శరత్ బాబు, తెలుగుపండితులు, ప్ర.ఉ.పా., పోలీస్ బాయిస్, అంబర్‌పేట్, హైదరాబాద్

శ్రీ పల్లెర్ల రామమోహన రావు, యస్.ఎ.-తెలుగు, జి.ప.ఉ.పా., వేముల, మహబూబ్‌నగర్

పాఠ్యపుస్తక అభివృద్ధి, ప్రచురణ సమితి

శ్రీ ఎ.సత్యనారాయణ రెడ్డి

సంచాలకులు,
రాష్ట్ర విద్య, పరిశోధన, శిక్షణ, సంస్థ,
హైదరాబాద్.

డా॥ నన్నూరు ఉపేందర్ రెడ్డి

ప్రాఫెసర్, విద్యాప్రణాళిక,
పాఠ్యపుస్తక విభాగం, ప్రభుత్వ
రాష్ట్ర విద్య, పరిశోధన, శిక్షణ, సంస్థ,
హైదరాబాద్.

శ్రీ బి. సుధాకర్

సంచాలకులు,
ప్రభుత్వ పాఠ్యపుస్తక ముద్రణాలయం
హైదరాబాద్.

తెలంగాణ ప్రభుత్వ ప్రచురణ, హైదరాబాద్

విద్యవల్ల ఎదగాలి

వినయంతో మెలగాలి

చట్టాలను గౌరవించండి

హక్కులను పొందండి

‘దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స’

తెలంగాణ ప్రభుత్వంవారిచే ఉచిత పంపిణీ

© Government of Telangana, Hyderabad

First Published 2013
New Impressions 2014, 2015

All rights reserved

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission in writing of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

The copy right holder of this book is the Director of School Education, Hyderabad, Telangana.

This Book has been printed on 70 G.S.M. SS Maplitho
Title Page 200 G.S.M. White Art Card

తెలంగాణ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ

Printed in India
at the Telangana Govt. Text Book Press,
Mint Compound, Hyderabad,
Telangana.

తెలంగాణ ప్రభుత్వంవారిచే ఉచిత పంపిణీ

ముందుమాట

భాష ఆలోచనలకు ఉపకరించే సమర్థవంతమైనసాధనం. పిల్లలు జన్మతః అనేక భాషలను నేర్చుకొనే సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంటారని భాషా శాస్త్రవేత్తల సిద్ధాంతం. పాఠశాలకు రాకముందే పిల్లలు తమ గృహ వాతావరణంలోని, పరిసరాల్లోని భాషను ఎంతో సులువుగా గ్రహించి వినియోగిస్తూనే ఉంటారు. బాల్యంలోనే ఒకటికంటే ఎక్కువ భాషలను అలవరచుకొని వినియోగించే సమర్థత పిల్లలందరికీ ఉంటుంది.

ప్రాథమిక స్థాయిలో మాతృభాషను అభ్యసిస్తూ ఎలిమెంటరీ స్థాయిలో ద్వితీయభాషను అభ్యసించడానికి త్రిభాషా సూత్రం నిర్దేశిస్తున్నది. దాని కనుగుణంగానే ఎలిమెంటరీ స్థాయి పాఠ్యపుస్తకాల రూపకల్పనను ప్రభుత్వం 2011-12లో ప్రారంభించింది. అందులో భాగంగా ద్వితీయ భాషగా తెలుగుకోసం తేనె చినుకులు అనే పేరుగల పాఠ్యపుస్తకాలద్వారా చదవడం, రాయడం వంటి ప్రాథమిక సామర్థ్యాలను 6, 7వ తరగతుల్లో పొందిన పిల్లలు, భాషలోని నిర్మాణక్రమం, భాషామాధుర్యాన్ని పొందడానికి ఎనిమిదో తరగతిలోకి ప్రవేశిస్తారు. దాని కనుగుణంగానే ఈ నూతన పాఠ్యపుస్తకాన్ని తేనెచినుకులు-3 గా రూపొందించారు. ఉన్నత వైఖరులు, వ్యక్తిత్వ నిర్మాణం, సామాజిక స్పృహ, మానవతా విలువలు, తెలుగు భాషా మాధుర్యం, గొప్పతనం వంటి అంశాలను ప్రాతిపదికగా తీసుకొని దీన్ని తీర్చిదిద్దారు. దీనికి అనుగుణంగానే ప్రాచీన, ఆధునిక సాహిత్యాల నుండి పాఠ్యాంశాలను ఎంపికచేశారు. భాషలోని వివిధ ప్రక్రియలైన పద్యం, గేయం, వ్యాసం, కథ, సంభాషణ, వచనకవిత, ఆత్మకథ మొదలైన వాటిని చేర్చారు.

RTE 2009 ప్రకారం పిల్లలందరూ సాధించాల్సిన భాషా సామర్థ్యాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రతి పాఠం చివర అభ్యాసాలు చేర్చారు. ద్వితీయ భాషా పిల్లలు భాషపట్ల మక్కువ పెంచుకోవటానికి భాషా నిర్మాణాన్ని సులభంగా గ్రహించడానికి వీలుగా, విశ్లేషణాత్మక ధోరణిని, బహుకోణాల్లో అర్థంచేసుకొని ప్రతిస్పందించేలా వీటిని కూర్చటం జరిగింది. ఇవి పిల్లల్లో భాషాభిరుచిని, అవగాహన, నేర్పరితనం, సరైన భాషా నిర్మాణాన్ని పెంపొందించడానికి తోడ్పడుతాయి.

ద్వితీయ భాషా బోధనకు ఉపకరించే వ్యాకరణాంశాల్ని సులభంగా, వివరణాత్మకంగా పొందుపరిచారు. చివర అర్థాల పట్టిక పేరుతో నిఘంటువును సమర్థవంతంగా ఉపయోగించే విధంగా ఏర్పాటు చేశారు.

ఉపాధ్యాయులు సోపానక్రమం ప్రకారం పాఠ్యబోధన చేయడానికి వీలుగా పాఠాలనిర్మాణాన్ని అమర్చారు. భాషపట్ల అభిరుచి పెంపొందించే విధంగా, ఆలోచింప చేయడం కోసం చిత్రాలు, కార్టూన్లు, గేయాలు, పాటలు మొదలగు వాటిని చేర్చారు. భాషపై ఆసక్తికలగడానికి “చదువు-ఆనందించు” శీర్షికన కథలు, వ్యాసాన్ని చేర్చారు. పిల్లలు వీటిని చదివేలా ఉపాధ్యాయులు ప్రోత్సహించాలి.

పిల్లలు తెలుగు ఉపయోగించడానికి కావలసిన స్వేచ్ఛా వాతావరణాన్ని భాషాపాఠ్యాధ్యాయులు కల్పించాలి. తరగతి గది వాతావరణం తెలుగుబోధనకు అనుకూలంగా మార్చుకోవాలి. అవసరమైతే దానికొరకు వారి మాతృభాషను ఉపకరణంగా చేసుకోవాలి. ఉపాధ్యాయులకు పిల్లల మాతృభాష వాడడం ఇబ్బంది అయినప్పుడు, తెలుగు భాష వచ్చిన పిల్లల సహకారం తీసుకోవాలి. తెలుగులోని జాతీయాల, సామెతల మాధ్యుర్యాన్ని వివరించేలా బోధన జరపాలి. ఈ భాష నేర్చుకోవటంలో పిల్లలు చేసే తప్పులను తప్పులుగా పరిగణించకుండా ఉత్సాహం, ప్రోత్సాహాన్ని కల్పించినప్పుడు ఈ పాఠ్యపుస్తకం భాషా వ్యవహారాల్లో పిల్లలకు ఉపయోగపడుతుంది.

తెలుగు భాషా సంబంధమైన కథలు, నాటకాలు, గేయఖండికలు, కథాగేయాలు, నీతివాక్యాలు మొదలగు వాటికి సంబంధించిన పుస్తకాలను, తెలుగు కవులకు సంబంధించిన విశేషాలను చదివేలా ప్రోత్సహించాలి.

దీని రూపకల్పలో పాల్గొన్న సంపాదకమండలి సభ్యులకు, విషయనిపుణులకు, ఉపాధ్యాయులకు, ఉపన్యాసకులకు, సమన్వయకర్తలకు, డి.టి.పి., లే-ఔట్ చేసినవారికి, పాఠ్యప్రణాళికావిభాగ సభ్యులకు అభినందనలు. పాఠ్యపుస్తక రూపకల్పనలో సహకారమందించిన ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం విశ్రాంత ప్రొఫెసర్ రమాకాంత్ అగ్నిహోత్రీగారికి కృతజ్ఞతలు. ఈ పాఠ్యపుస్తకం భవిష్యత్తు అభ్యసనానికి అవసరమైన పాటవాన్ని, సామర్థ్యాలను పెంపొందించడానికి తోడ్పడుతుందని ఆశిస్తున్నాం.

తేది : 18-10-2012

స్థలం : హైదరాబాద్.

సంచాలకులు

రాష్ట్ర విద్య, పరిశోధన, శిక్షణసంస్థ, హైదరాబాద్.

ఉపాధ్యాయులకు సూచనలు

- ◆ పాఠ్యపుస్తకాన్ని ఉపయోగించడానికి ముందు పాఠ్యపుస్తకం ద్వారా ఆశించే సామర్థ్యాలను, ముందుమాటను, విషయసూచికను తప్పనిసరిగా చదవాలి.
- ◆ ద్వితీయ భాష తెలుగు బోధనకు వారానికి మూడు పీరియళ్ళు చొప్పున సంవత్సరానికి 110 పీరియళ్ళు ఉంటాయి.
- ◆ ఈ పాఠ్యపుస్తకంలో మొత్తం పన్నెండు పాఠాలున్నాయి. వీటిని 100 పీరియళ్ళలో బోధించడానికి అనువుగా రూపొందించారు.
- ◆ ఒక్కొక్క పాఠానికి సగటున ఎనిమిది నుండి పది పీరియళ్ళు ఉపయోగించుకోవచ్చు.
- ◆ పాఠాన్ని బోధించడానికి, అభ్యాసాల సాధనకు పీరియట్లు కేటాయించుకోవాలి. పాఠాన్ని బోధించడమంటే “ఉన్ముఖీకరణ” నుండి “ప్రాజెక్టుపని” పూర్తిచేయడం, “నేనివి చేయగలనా?” వరకు అని గుర్తుంచుకోవాలి.
- ◆ అభ్యాసాల విషయంలో విద్యార్థులకు స్పష్టమైన అవగాహన కలిగేలా వివరించాలి. సూచనలనివ్వాలి.
- ◆ ప్రతి పాఠంలో “వినడం-మాట్లాడటం” కృత్యాన్ని తరగతి కృత్యంగా నిర్వహించాలి.
- ◆ “చదవడం, అవగాహనచేసుకోవడం” మొదలుగాగల కృత్యాలను విద్యార్థులు వైయక్తికంగాను, అవసరమైన చోట్ల జట్టు కృత్యంగాను నిర్వహించాలి.
- ◆ పాఠంలోని వివిధ సందర్భాలపైన విద్యార్థి స్పందించేటట్లు విశ్లేషించే విధంగా, సమన్వయపరచుకొనేటట్లు, తనదైన శైలిలో అభివ్యక్తీకరించేటట్లు చూడాలి. అందుకు అనువైన స్వేచ్ఛాయుత వాతావరణాన్ని కల్పించాలి.
- ◆ భాషను గురించి తెలుసుకోవడానికి ఉన్న అభ్యాసాలను వివరించేటప్పుడు వీలైనన్ని ఎక్కువ ఉదాహరణలనిస్తూ అవగాహన కల్పించాలి. అవసరాన్ని బట్టి పిల్లల మాతృభాషలోని వాక్యాల ఆధారంగా అన్వయిస్తూ, తులనాత్మకంగా బోధించాలి.
- ◆ తెలుగుపై ఆసక్తి, అభిరుచి కలిగించేలా పాఠశాల గ్రంథాలయంలోని తెలుగు సాహిత్యపుస్తకాలను పరిచయంచేసి చదివించాలి.
- ◆ ప్రతి పాఠ్యాంశం ముందు పిల్లలకు సూచనలు ఉన్నాయి. వీటిప్రకారం పిల్లలచేత పాఠాన్ని వ్యక్తిగతంగా చదివించాలి. అర్థంగాని పదాల విషయంలో “పదాలు - అర్థాలు” పట్టిక చూసి తెలుసుకొనేలా చేయాలి.
- ◆ అవగాహన కొరకై అవసరమైన చోట మాతృభాషలో ఆయాపదాల అర్థాలను వివరించాలి. ఇందుకు విద్యార్థుల సహాయాన్ని తీసుకోవచ్చు.
- ◆ పాఠ్యాంశ బోధనలో నాలుగు సోపానాలను గుర్తుంచుకోవాలి.
 - అ) ఉన్ముఖీకరణ : దీని కొరకు చిత్రాలు, వివిధ సంఘటనలు, కథలు, గాయాలు మొదలైనవి ఉన్నాయి. ఇందుకోసం ఒక పీరియడ్ కేటాయించుకోవాలి.
 - i) చర్చద్వారా ఉన్ముఖీకరణ చేయాలి. విద్యార్థి సృజన గుర్తించాలి.
 - ii) చర్చ / ప్రశ్నల ద్వారా శీర్షికా ప్రకటన చేయాలి.
 - iii) అర్థసంగ్రహణ - పఠనకృత్యం : విద్యార్థుల సూచనలనుసరించి విద్యార్థులచే అర్థ సంగ్రహణ చేయించాలి. అందుకై వ్యక్తిగతంగా మౌనపఠనం చేయించాలి. జట్టుకృత్యాన్ని నిర్వహించాలి.
 - ఆ) పాఠ్యాంశంపై చర్చ - అవగాహన : కేటాయించుకోవాలి. ఉపాధ్యాయుడు పాఠ్యాంశంపై అవగాహన కల్పించడానికి చర్చను నిర్వహించాలి.

ఇ) అభ్యాసాల సాధన : “ఇవి చేయండి” శీర్షికలోని అభ్యాసాలను పిల్లలకు అవగాహన కల్పించాలి. పిల్లలు సొంతంగా చేసేలా చూడాలి.

ఈ) అవగాహన పరిశీలన : నా రోజు బోధించిన అంశాలపై పిల్లల అవగాహనను పరిశీలించాలి.

- ◆ ప్రతి పాఠాన్ని ఆ పాఠం ద్వారా సాధించాల్సిన సామర్థ్యాల సాధనకు కింది విధంగా ప్రణాళిక రూపొందించుకోవాలి.

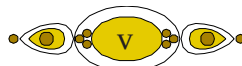
1. పాఠం పేరు :
2. పీరియట్ల సంఖ్య :
3. సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలు :
4. పీరియట్ల వారీ విభజన :

పీరియట్ల సంఖ్య	బోధనాంశం	బోధనా వ్యూహం	బోధన సామగ్రి / వివరాలు

5. ఉపాధ్యాయుని తయారీ, అదనపు సమాచారం :

6. ఉపాధ్యాయుని ప్రతిస్పందనలు :

- ◆ నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనంలో భాగంగా పిల్లలప్రగతిని ఎప్పటికప్పుడు సామర్థ్యాల వారీగా అంచనావేయాలి. ప్రత్యేక రిజిస్టర్‌ను ఏర్పాటుచేసుకొని విద్యార్థిని/విద్యార్థుల వ్యక్తిగత ప్రగతిని నిర్ధారిత సామర్థ్యాల వారీగా నమోదు చేస్తూ ఉండాలి.
- ◆ నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనంలో భాగంగా జూలై ,ఆగస్ట్, నవంబర్, ఫిబ్రవరి మాసాల్లో నిర్మాణాత్మక మూల్యాంకనంలో పిల్లల భాగస్వామ్యం పరిశీలన, పాక్షిక అంశాలు, ప్రాజెక్టుపనులు, లఘుపరీక్ష ఆధారంగా పిల్లల ప్రగతిని అంచనావేసి నమోదు చేయాల్సి ఉంటుంది.
- ◆ సెప్టెంబర్ / అక్టోబర్, డిసెంబర్ / జనవరి, ఏప్రిల్ మాసాల్లో నిర్వహించే సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం పరీక్షల కోసం ఉపాధ్యాయులే సామర్థ్యాల ఆధారంగా ప్రశ్నపత్రాలు తయారుచేసుకొని విద్యార్థులను పరీక్షించాలి.
- ◆ పాఠశాలలోని అభ్యాసాలను సొంతంగా రాయడం ఆధారంగా పిల్లలు రాసిన అంశాలకు మార్కులు కేటాయించాలి. అట్లే ప్రాజెక్టుపనులు కేటాయించాలి.
- ◆ గైడ్లు, స్టడీమెటీరియల్స్ చూసి ప్రశ్నలకు జవాబులు, అభ్యాసాలు రాయడం చేయకూడదు. అలా రాస్తే మార్కులు కేటాయించకూడదు.
- ◆ “❀” గుర్తు ఉన్న పద్యాలను విద్యార్థులచేత కంఠస్థం చేయించాలి.
- ◆ ఆయా పాఠాలను ఆధారంగా చేసుకొని అవకాశమున్నచోట మానవత్వపు విలువలు, పర్యావరణం, కళలు, పని అనుభవం, జీవవైవిధ్యం మొదలగు వాటిని గురించి పిల్లలతో చర్చించాలి.
- ◆ “చదవండి-అనందించండి” శీర్షికతో ఉన్న వాటిని పిల్లలే చదివేలా చూడాలి. ఇవి మూల్యాంకనానికి ఉద్దేశించినవి కావు. వాటిలో ఉండే అంశాలను విద్యార్థులు చర్చించేలా అవకాశాలు కల్పించాలి.
- ◆ సృజనాత్మక వ్యక్తీకరణ, ప్రశంస, ప్రాజెక్టు పనులలో ఇచ్చిన అంశాలనందరు సాధించటానికి ముందుగా తరగతిలో సూచనలివ్వాలి. అవగాహన కల్పించాలి. తర్వాత పిల్లలను జట్లుగా చేసి, జట్లుగా సాధన చేసేట్లు చూడాలి. ఆ తదుపరి వీటిపైన తరగతిలో ప్రదర్శన జరిగేలా చేయాలి. అవసరమైన సలహాలు, సూచనలు ఇవ్వాలి. ఆ తర్వాత వాటిని విద్యార్థులు నోటుపుస్తకాల్లో రాసేలా చూడాలి.
- ◆ “భాషను గురించి తెలుసుకుందాం”లోని అభ్యాసాలను సరైన ఉదాహరణల ద్వారా అవగాహన కల్పించాలి. అవసరమైతే పిల్లల మాతృభాషలోని ఉదాహరణలతో అన్వయించాలి.
- ◆ ప్రాజెక్టుపనిని కేవలం ఒక సామర్థ్యంగా పరిగణించరాదు. దీనిద్వారా నాలుగైదు భాషాసామర్థ్యాల సాధించబడతాయి.

తెలంగాణ ప్రభుత్వవారిచే ఉచిత పంపిణీ

వందేమాతరం

- బంకించంద్ర ఛటర్జీ

వందేమాతరం వందేమాతరం
సుజలాం సుఫలాం మలయజ శీతలాం
సస్యశ్యామలాం మాతరం; వందేమాతరం
శుభ్రజ్యోత్స్నా పులకిత యామినీం
పుల్లకుసుమిత ద్రుమదళ శోభినీం
సుహాసినీం సుమధుర భాషిణీం
సుఖదాం వరదాం మాతరం వందేమాతరం.

మా తెలుగు తల్లి

- శంకరంబాడి సుందరాచారి

మా తెలుగు తల్లికి మల్లెపూదండ
మా కన్నతల్లికి మంగళారతులు
కడుపులో బంగారు కనుచూపులో కరుణ
చిరునవ్వులో సిరులు దొరలించు మా తల్లి
గలగలా గోదారి కదిలిపోతుంటేను
బిరబిరా కృష్ణమ్మ పరుగులిడుతుంటేను
బంగారు పంటలే పండుతాయి
మురిపాల ముత్యాలు దొరలుతాయి
అమరావతీ నగర అపురూప శిల్పాలు
త్యాగయ్య గొంతులో తారాడు నాదాలు
తిక్కయ్య కలములో తియ్యందనాలు
నిత్యమై, నిఖిలమై నిలిచియుండేదాక
రుద్రమ్మ భుజశక్తి మల్లమ్మ పతిభక్తి
తిమ్మరుసు ధీయుక్తి కృష్ణరాయల కీర్తి
మా చెవుల రింగుమని మారుమ్రోగేదాక
నీ ఆటలే ఆడుతాం - నీ పాటలే పాడుతాం
జై తెలుగు తల్లీ ! జై తెలుగు తల్లీ ! జై తెలుగు తల్లీ !

జాతీయ గీతం

- రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్

జనగణమన అధినాయక జయహే !
భారత భాగ్య విధాతా !
పంజాబ సింధ్ గుజరాత మరాఠా,
ద్రావిడ ఉత్తర వంగా !
వింధ్య హిమాచల యమునా గంగా,
ఉచ్చల జలధి తరంగా !
తవ శుభనామే జాగే !
తవ శుభ ఆశిష మాగే !
గాహే తవ జయ గాథా !
జనగణ మంగళదాయక జయహే !
భారత భాగ్య విధాతా !
జయహే ! జయహే ! జయహే !
జయ జయ జయ జయహే !

ప్రతిజ్ఞ

- పైడిమర్రి వెంకట సుబ్బారావు

భారతదేశం నా మాతృభూమి.
భారతీయులందరూ నా సహోదరులు.
నేను నా దేశాన్ని ప్రేమిస్తున్నాను.
సుసంపన్నమైన, బహువిధమైన నా దేశ వారసత్వ సంపద నాకు గర్వకారణం.
దీనికి అర్హత పొందడానికి సర్వదా నేను కృషి చేస్తాను.
నా తల్లిదండ్రుల్ని, ఉపాధ్యాయుల్ని, పెద్దలందరినీ గౌరవిస్తాను.
ప్రతివారితోను మర్యాదగా నడుచుకొంటాను.
జంతువులపట్ల దయతో ఉంటాను.
నా దేశంపట్ల, నా ప్రజలపట్ల, సేవానిరతి కలిగి ఉంటానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను.
వారి శ్రేయోభివృద్ధిలే నా ఆనందానికి మూలం.

రూపకల్పనలో పాల్గొన్నవారు

శ్రీ సువర్ణ వినాయక్, కో-ఆర్డినేటర్,

విద్యాప్రణాళిక, పాఠ్య పుస్తక విభాగం,

రాష్ట్ర విద్య, పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ, హైదరాబాద్.

శ్రీ పల్లెర్ల రామమోహన రావు, యస్.ఎ., తెలుగు,

జి.ప.ఉ.పా., వేముల, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా.

డా॥ దోనేపూడి నరేశ్ బాబు, తెలుగుపండితులు,

జి.ప.ఉ.పా., గొస్పాడు, కర్నూలు జిల్లా.

శ్రీ జి.నారాయణ, ఉపన్యాసకులు,

డైట్, రాయచోటి, వై.యస్.ఆర్. కడపజిల్లా.

శ్రీ కట్టా శ్రీనివాసరావు, యస్.ఎ., తెలుగు,

జి.ప.ఉ.పా., తాడువాయి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా.

శ్రీ ఆకుల వేంకటరాములు, యస్.ఎ., తెలుగు,

జి.ప.ఉ.పా., కోటగల్లి (శంకర్ భవన్), నిజామాబాద్ జిల్లా.

శ్రీమతి గూడా సుబ్బలక్ష్మి,

తెలుగు పండితులు, జి.ప.ఉ.పా., పూడిపర్తి, నెల్లూరు జిల్లా.

శ్రీ అయ్యగారి శ్రీనివాసరావు, యస్.ఎ., తెలుగు,

జి.ప.ఉ.పా., కొనాడ, విజయనగరం జిల్లా.

శ్రీ వొజ్జల శరత్ బాబు, తెలుగు పండితులు,

ప్ర.ఉ.పా., పోలీస్ బాయిస్, అంబర్ పేట్, హైదరాబాద్.

శ్రీ వి. చెన్నయ్య, యస్.ఎ., తెలుగు,

జి.ప.ఉ.పా., జగద్గిరి నగర్, రంగారెడ్డి జిల్లా.

డా॥ ఎస్. రఘు, తెలుగుపండితులు,

జడ్.పి.హెచ్.ఎస్ నామవరం, నల్గొండ.

శ్రీ దివ్యేల చిన్నారావు, తెలుగు పండితులు,

మం.ప.ప్రా.ఉ.పా., కూర్మరాజు పేట, విజయనగరం జిల్లా.

డా॥ గుడిసేన విష్ణుప్రసాదు, యస్.ఎ., తెలుగు,

జి.ప.ఉ.పా., భావదేవరపల్లి, కృష్ణా జిల్లా

శ్రీ సి.హెచ్. అశోక్ కుమార్,

జి.ప.ఉ.పా., రెబ్బనపల్లి, ఆదిలాబాద్ జిల్లా.

శ్రీ బి.చంద్రశేఖర శర్మ, యస్.ఎ., తెలుగు,

జి.ప.ఉ.పా., ముస్తాపురం, మెదక్ జిల్లా

శ్రీ ఇరివెంటి వేంకటేశ్వర శర్మ, యస్.ఎ., తెలుగు,

జి.ప.ఉ.పా., దేవరకర్త, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా.

చిత్రకారులు

శ్రీ కె.బాబు,

జి.ప.ఉ.పా. వజ్రేపల్లి,

నిజామాబాద్ జిల్లా

శ్రీ కూరెళ్ల శ్రీనివాసు,

ప్రధానోపాధ్యాయుడు, జి.ప.ఉ.పా.

కుర్నెడ, నల్లగొండ జిల్లా.

శ్రీ టి.వి.రామకృష్ణ,

చిత్రకారుడు, జి.ప.ఉ.పా.

దుద్దెడ, మెదక్ జిల్లా.

వడ్డేపల్లి వేంకటేశ్,

ప్రా.పా. సోమవరం, నేరేడుచర్ల మండలం,

నల్లగొండ జిల్లా.

లే టెటు & డిజైనింగ్ : ప్రతిమ పాతూరి, హైదరాబాద్.

విషయసూచిక

పాఠం

ఇతివృత్తం

ప్రక్రియ

మాసం

పేజీ సంఖ్య

యూనిట్-I

1. సమైక్యభారతి	దేశభక్తి, సమానత్వం	గేయం	జూన్	1
❁ మేకపోతు గాంభీర్యం	చదువు - ఆనందించు	కథ	జూన్	8
2. కొయ్యగుర్రం	అద్భుతకథ	కథ	జూలై	9
3. పిల్లలం	పిల్లలస్వభావం, ఇష్టాలు	గేయం	జూలై	17

యూనిట్-II

4. సమయస్ఫూర్తి	వికలాంగుల ఆత్మస్థైర్యం	కథ	ఆగస్ట్	27
❁ మదర్ థెరీసా	చదువు - ఆనందించు	వ్యాసం	ఆగస్ట్	36
5. నీవేమైనా చేయగలవు	విశ్వాసకల్పన	వచన కవిత	సెప్టెంబర్	37
6. విద్యార్థిగా నేను...	విద్య వ్యాయామము	ఆత్మకథ	అక్టోబర్	45

యూనిట్-III

7. సూక్తిసుధ	నీతి, విలువలు	పద్యం	నవంబర్	53
8. ఎవరతను?	జాతీయ నాయకుడి జీవితవిశేషాలు	వ్యాసం	నవంబర్	61
9. చిన్న వస్తువులు	పర్యావరణ విలువలు	పద్యం	డిసెంబర్	69
❁ ఖరీదైన వాసన	చదువు - ఆనందించు	కథ	డిసెంబర్	76

యూనిట్-IV

10. బాలవాఙ్మయం	పిల్లల బాల్యం	వ్యాసం	జనవరి	77
11. వైజ్ఞానిక కబుర్లు	విజ్ఞానం	సంభాషణ	ఫిబ్రవరి	89
❁ ఉత్తర కుమార ప్రగల్భాలు	చదువు - ఆనందించు	కథ	ఫిబ్రవరి	98
12. సమ సమాజం	మానవతావిలువలు	పద్యం	మార్చి	99
అర్థాల పట్టిక				107

❁ చదువు - ఆనందించులోని అంశాలు కేవలం చదవడానికి ఉద్దేశించినవి. వీటిని మూల్యాంకనంలో వినియోగించరాదు.

ఈ పార్వపుస్తకం ద్వారా పిల్లలు సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలు

I. వినడం - మాట్లాడటం

- పద్యాలు, గేయాలు, సంభాషణలు మొదలగు వాటిని విని అర్థం చేసుకోవాలి. వాటి సారాంశాలను సొంత మాటల్లో చెప్పగలగాలి.
- ఆయా అంశాలకు సంబంధించిన కారణాలు వివరించగలగాలి.
- ఇవ్వబడిన అంశాలను సమర్థిస్తూ, విభేదిస్తూ మాట్లాడగలగాలి.

II. చదవడం, అవగాహనచేసుకోవడం

- పద్యాలను, గేయాలను ధారాళంగా భావయుక్తంగా, రాగయుక్తంగా చదవగలగాలి. వాటి సారాంశాలను లేదా భావాలను గ్రహించాలి.
- అపరిచిత అంశాలను చదివి అర్థంచేసుకొని అవగాహనతో జవాబులు రాయగలగాలి.
- పాఠ్యాంశాల ఆధారంగా ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు సరైనరీతిలో స్పష్టమైన జవాబులు రాయగలగాలి.
- నిర్దేశించిన అంశానికి శీర్షికను నిర్ణయించగలగాలి. ఆయా అంశాలను క్రమంలో ఉంచగలగాలి. భేదాలను గుర్తించి రాయగలగాలి.

III. స్వీయ రచన

- పాఠ్యాంశంలోని సంఘటనలను, ఆయా అంశాలను, ఆయా పాత్రలను, స్థలాలను, విషయాలను గురించి ఆలోచించి సొంతమాటల్లో రాయగలగాలి.
- ముగింపు లేని విషయాలకు లేదా అంశాలకు, కథలకు, గేయాలకు ముగింపు ఊహించి రాయగలగాలి.
- ఆయా సంఘటనల్లో తానుంటే ఏం చేసేవాడో అభిప్రాయాన్ని స్పష్టంగా సొంతమాటల్లో రాయగలగాలి.

IV. పదజాలం

- పదాలను సందర్భానుసారంగా సరైనరీతిలో సొంతవాక్యాల్లో వినియోగించగలగాలి.
- అర్థాలను, పర్యాయపదాలను గ్రహించి నిత్యజీవితంలో వినియోగించగలగాలి.
- భాషాక్రీడలు, పదపట్టికలు మొదలగు వాటి ద్వారా పదాలను రాయగలగాలి.

V. సృజనాత్మక వ్యక్తీకరణ

- తెలుగు సాహిత్యంలోని వివిధ ప్రక్రియలు అంటే కథలు, కవితలు, గేయాలు, నినాదాలు, సూక్తులు, లేఖలు మొదలగు రూపాల్లో వాటిని రాయగలగాలి.
- అహ్వన పత్రాలు, పోస్టర్లు మొదలగు వాటిని తయారు చేయగలగాలి.
- చిత్రాలను గీయటం, చిత్రాలకు వర్ణనలు రాయటం మొదలగునవి చేయగలగాలి.

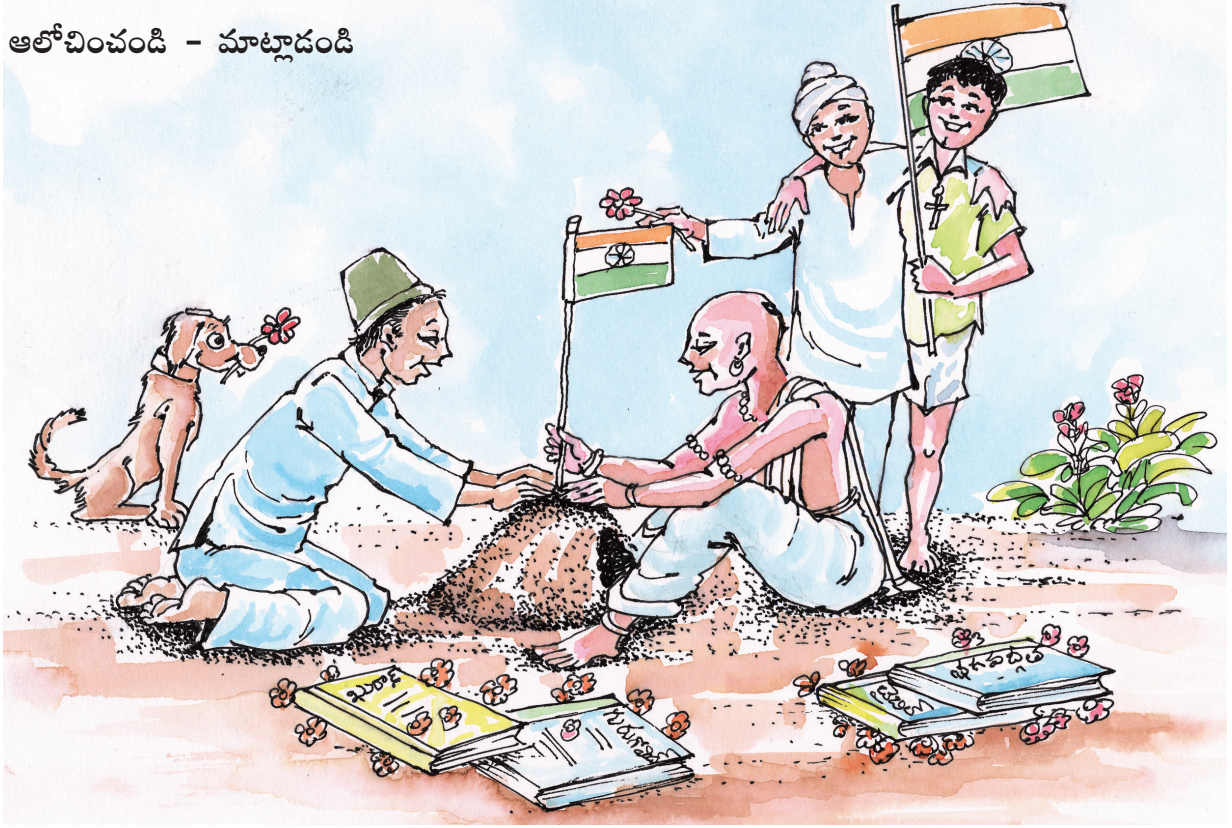
VI. ప్రశంస

- కవులు/రచయితల రచనా విధానాన్ని, వారి భావాలను ప్రశంసించగలగాలి.
- స్ఫూర్తినిచ్చే ఏ అంశాన్నైనా లింగ, మత, వర్గ భేదరహితంగా ప్రశంసించగలగాలి.
- వివిధ సంస్కృతీసంప్రదాయాలను ప్రశంసించగలగాలి.

VII. భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

- భాషాభాగాలను గుర్తించగల్గటం, విభక్తులను గుర్తించి భాషలో వాటి ప్రాముఖ్యాన్ని తెలుసుకోగలగాలి.
- వాక్యభేదాల్ని గుర్తించడం, వాక్య విభాగాలను తెలుసుకొని గుర్తించగలగాలి.
- లింగభేద పదాలను వాక్యాలను వాటిని రాసే విధానాన్ని తెలుసుకొని రాయగలగాలి.
- సంధి, సమాసాలను గురించి అవగాహన చేసుకోవటం, వాటిని గుర్తించాలి.

అలోచించండి - మాట్లాడండి

ప్రశ్నలు:

1. పై చిత్రంలో ఎవరెవరున్నారు? ఏమి చేస్తున్నారు?
2. మన జాతీయ జెండా ద్వారా ఏం గ్రహించాలనుకుంటున్నాము?
3. పిల్లలు ఒకరిభుజంపై మరొకరు చేతులు వేసుకున్నారు కదా! వారు ఏమనుకుంటుండవచ్చు? ఊహించండి.

ఉద్దేశం: కులమత భేదాలు వద్దని చెప్పడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

ప్రస్తుత పాఠ్యభాగం “కృష్ణశాస్త్రిగారి గేయ సంపుటి” లోనిది.

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠం చిత్రం గురించి మాట్లాడండి.
2. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
3. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాల గురించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
4. తెలియని పదాల అర్థాలను పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న ‘అర్థాల పట్టిక’ చూసి తెలుసుకోండి.

నారాయణ నారాయణ అల్లా అల్లా

మాపాలిట తండ్రీ నీ పిల్లల మేమెల్లా

॥నారా॥

మతమన్నది నా కంటికి మసకైతే

మతమన్నది నా మనసుకు మబ్బైతే

మతం వద్దు గితం వద్దు

మాయా మర్మం వద్దు

॥నారా॥

తెలంగాణ ప్రభుత్వంవారిచే ఉచిత పంపిణీ

ద్వేషాలు రోషాలు తెచ్చేదే మతమైతే

కలహాలు కక్షలు కలిగించేదే గతమైతే

మతం వద్దు గతం వద్దు

మారణహోమం వద్దు

॥నారా॥

మతమన్నది గాంధీజీ హితమైతే

మతమన్నది లోకానికి హితమైతే

హిందువులం ముస్లిములం

అందరం మానవులం

అందరం సోదరులం

॥నారా॥

కవిపరిచయం:

1. పేరు : దేవులపల్లి వేంకటకృష్ణశాస్త్రి
2. కాలం : 1897 - 1980
3. జన్మస్థలం : తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని పిఠాపురం దగ్గర చంద్రంపాలెం
4. రచనలు : కృష్ణపక్షం, ఊర్వశి, సాహిత్య వ్యాసాలు, సినీగేయాలు
5. బిరుదు : కళాప్రపూర్ణ, పద్మభూషణ్

భావం

శ్రీమన్నారాయణుడైనా అల్లా అయినా మన పాలిట దైవమే. మనమందరం ఆయన పిల్లలం. మతం అనేది నా కంటికి మనకలాంటిదైతే, అది నా మనస్సుకు మబ్బు లాంటిదయితే ఆ మతం గతం నాకు వద్దు. ఆ మాయామర్మం అసలే వద్దు. మతం మన మధ్య పగ, కోపతాపాలను తెస్తే, గతం మన మధ్య కొట్లాటలు, కక్షలను కలిగిస్తే అలాంటి మతం వద్దు, గతం వద్దు. హత్యాకాండలు అసలే వద్దు. మహాత్మా గాంధీ గారు ప్రబోధించే మత సమానత్వమే ప్రపంచానికి మేలుచేస్తుంది. హిందువులు, ముస్లిములు అందరూ మనుషులే. అందరూ సోదరభావంతో నడుచుకోవాలి.

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

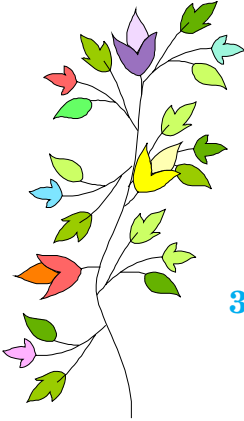

1. ఈ గేయం దేన్ని గురించి చెబుతుంది?
2. గేయం విన్నారు కదా! దీంతో దేశభక్తికి సంబంధించిన విషయాలు ఏమేమి ఉన్నాయి?
3. 'సమైక్యభారతి' గేయాన్ని రాగయుక్తంగా పాడండి.

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. పాఠం చదవండి "అల్లా, మేమెల్లా" వంటి ప్రాసపదాలను గుర్తించండి. వాటిని రాయండి.
2. కింది వాక్యాలు చదవండి. వీటికి సంబంధించిన పంక్తులు గేయంలో ఎక్కడ ఉన్నాయో గుర్తించండి. వాటి కింద గీత గీయండి.

- అ) గతం మనలో కలహాలు కక్షలను కలిగిస్తుంది.
- ఆ) హిందువులు, ముస్లిములు అందరూ అన్నదమ్ములే.
- ఇ) మతం అనేది నా మనస్సుకు మబ్బులాంటిది.
- ఈ) హత్యాకాండలు అసలే వద్దు.
- ఉ) మతం ద్వేషాలు, రోషాలను కోరకూడదు. కలహాలు, కక్షలకు కారణంకాకూడదు.

3. కింది ప్రశ్నలకు పాఠం ఆధారంగా జవాబులు రాయండి.

- అ) మతానికి అతీతంగా ఉంటానని పాఠంద్వారా తెలిపాడు కదా! పాఠంలోని ఆ వాక్యాన్ని రాయండి.
- ఆ) మతం వద్దు, గతం వద్దు అని కవి ఎందుకన్నాడు?
- ఇ) పాఠానికి సరిపోయే శీర్షికలను సూచించండి.
- ఈ) హిందువులు, ముస్లిములు ఎలా మెలగాలి?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదు వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

- అ) ప్రపంచదేశాలు మనదేశ సంస్కృతీసంప్రదాయాలను ఎందుకు ప్రశంసిస్తాయి?
- ఆ) "అందరం మానవులం, అందరం సోదరులం" దీన్ని సమర్థిస్తూ రాయండి.
- ఇ) "మతం వద్దు గితం వద్దు మాయామర్మం వద్దు" అని కవి అనడంలో ఆంతర్యమేమిటి?

2. కింది ప్రశ్నలకు పది వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

- అ) పాఠం సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో రాయండి.
- ఆ) మనది భిన్నత్వంలో ఏకత్వం సాధించిన దేశం కదా! మరి మతసమైక్యత అవసరమేమిటి?

IV. పదజాలం

1. కింది పదాలు ఒకే వాక్యంలో వచ్చేట్లు రాయండి.

వేషం - భాష; పాడి-పంటలు; మానవులం - సోదరులం; శాంతి - క్రాంతి; సంస్కృతి - సంప్రదాయాలు; వేదాలు - పురాణాలు; కులం - మతం.

ఉదా: కులం - మతం

కులమెందుకు మతమెందుకు మనమంతా మానవులం.

2. కింది వాక్యంలో గీతగీసిన పదానికి వ్యతిరేకపదం రాసి, వాక్యాలను తిరిగి రాయండి.

- అ) వర్షాభావంతో రైతులు బాధనుండి విముక్తులుకాలేదు.
- ఆ) సభకు రావల్సిన ముఖ్యఅతిథి చేరుకోలేదు.
- ఇ) ధనికులకు దానం ఇవ్వండి.

3. కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాల స్థానంలో సమాన అర్థం కలిగిన పదాలను వాడి మరిన్ని వాక్యాలను రాయండి.

- అ) మనమందరం ధరిత్రీ గోళాన్ని కాపాడుకోవాలి.
- ఆ) మనదేశ ప్రజలలో సమభావన నెలకొనాలి.
- ఇ) భారతావనిలో కలహాలను నివారించాలి.
- ఈ) బ్రిటిషువారు మనదేశ సంపదను అపహరించుకొని పోయారు.

4. కింది పదాలకు సరియైన అర్థాన్నిచ్చే పదాన్ని ఎంపిక చేయండి.

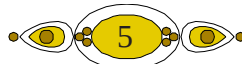
- అ) హితం ()
- ఎ) రోషం బి) ద్వేషం సి) మేలు డి) చెడు
- ఆ) లోకం ()
- ఎ) మానవుడు బి) పొగడ్త సి) మతం డి) ప్రపంచం

V. సృజనాత్మకత

కింది వాటిలో ఒక దాన్ని చేయండి.

- అ) “సమైక్య భారతి” గేయాన్ని అందరు కలిసి తరగతిలో అభినయిస్తూ పాడండి.
- ఆ) మనదేశంలాగే మనం పుట్టిన ఊరుకూడ కన్న తల్లివంటిది. మీ ఊరిని పొగుడుతూ ఒక గేయం రాయండి.

VI. ప్రశంస

కింది వాటిలో ఏదైనా ఒకటి చేయండి.

- గేయంలో మీకు నచ్చిన పదాలను, పాదాలను గురించి రాయండి. అవి మీకు ఎందుకు నచ్చాయో తెలపండి.
- ప్రపంచంలోనే మనదేశపు సంస్కృతి సంప్రదాయాలకు ప్రత్యేకస్థానం ఉందికదా! ఎందుకో తెలపండి.
- గేయాన్ని మీ తరగతిలో ఎవరు బాగా అభినయించారు? బాగా ఉందని మీరు ఎందుకు అనుకుంటున్నారో చెప్పండి.

VII. భాషాంశాలు

1. కింది వాక్యాల్లో గీత గీసిన పదాలు ఏ భాషా భాగాలో గుర్తించి రాయండి.

- హిమాలయాలు భారతదేశపు ఉత్తరసరిహద్దు.
- సరోజని పాట బాగా పాడింది. ఆమె ఈ గ్రామంలోనే ఉంది.
- వర్షంవల్ల మురుగు నీరు తొలగింది.
- తెల్ల పావురాలు శాంతికి గుర్తులు. అవి ఎంతో ముద్దాస్తాయి.
- రాము పరుగెత్తాడు.
- రాకేష్ శర్మ అంతరిక్ష యాత్రచేశాడు.

2. కింది వాక్యాలను చదవండి.

కింది వాక్యాలు చదవండి. వీటిలో ఎవరు? అనే ప్రశ్నకు సమాధానం వచ్చే పదం ఏది? దేనిని, ఎవరిని అనే ప్రశ్నకు సమాధానం వచ్చే పదం ఏది? పనిని తెలిపే పదం ఏది?

- రాణి సౌందర్యను కలుసుకున్నది.
1 2 3
- మేము తెలుగు చదువుతున్నాం.
1 2 3
- రహీం ఖురాన్ చదువుతున్నాడు.
1 2 3

వాక్యాలలోని 1వ పదం రాణి, రహీం, మేము అనే పదాలు 'ఎవరు' అనే ప్రశ్నకు సమాధానంగా వస్తుంది. దీన్నే 'కర్త' అంటారు.

వాక్యాలలోని 2వ పదం దేన్ని, ఎవరిని సూచిస్తుంది. దీన్నే 'కర్మ' అంటారు.

వాక్యాలలోని 3వ పదం పనిని సూచిస్తుంది. దీన్నే 'క్రియ' అంటారు.

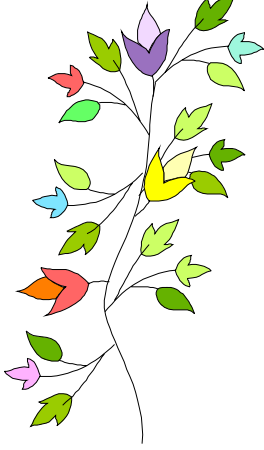
ఇలా కర్త, కర్మ, క్రియ అనే క్రమంలో వాక్యాలు ఉంటాయి.

3. కింది వాక్యాల్లో గీతగీసిన పదాలు కర్త, కర్మ, క్రియల్లో వేటికి చెందుతాయో గుర్తించి రాయండి.

- సోము పరీక్ష రాశాడు. _____
- విమల అన్నం తిన్నది. _____

- ఇ) యాస్మిన్ పాట పాడింది. _____
- ఈ) మీరంతా ఇళ్ళకు వెళ్ళండి. _____
- ఉ) మహాత్ములు పేదలను చేరదీశారు. _____

4. ఈ కింది గీతగీసిన పదాలను గమనించండి.

అక్కడ బంతాట ఆడుతున్నారు.

అయ్యో! బంతి పోయిందా!

ఓహో! సినిమా ఎంత బాగుందో!

ఎలా? జరిగింది?

ఆహా! ఈగాలి ఎంత చల్లగా ఉంది!

పైన గీత గీసిన పదాలు గమనించారుకదా! అవి ఏ లింగానికి, ఏ వచనానికి, ఏ విభక్తికి సంబంధించినవి కావు కదా! ఇలా లింగవచనవిభక్తులు లేనివాటిని అవ్యయాలు అంటారు.

★ ఈ కింది అవ్యయాలు గమనించండి. వాటిని వాక్యంలో ఉపయోగించండి.

అక్కడ, ఇక్కడ, ఎక్కడ, ఔరా! భలీ!, అయ్యారే.

★ మీకు తెలిసిన అవ్యయాలను రాయండి.

కింది వాటిలో ఏదైనా ఒకటి చేయండి.

- అ) భరతమాతను స్తుతించే గేయాలను సేకరించండి.
- ఆ) వార్తాపత్రికలు, పాఠశాల గ్రంథాలయంలో లభ్యమయ్యే దేశభక్తి గేయాలను సేకరించండి. వాటిని చార్టుమీద రాసి, మీ పాఠశాల గోడపత్రికలో ప్రదర్శించండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1. గేయాన్ని రాగంతో, అభినయంతో పాడగలను.	ఔను / కాదు
2. గేయ సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో చెప్పగలను. రాయగలను.	ఔను / కాదు
3. గేయంలోని ప్రాస పదాలను గుర్తించగలను.	ఔను / కాదు
4. ఊరిని పొగడుతూ గేయం రాయగలను.	ఔను / కాదు

“అవసరమైతే దేశం కోసం
ధన, ప్రాణ త్యాగాలకైనా సిద్ధపడటమే దేశభక్తి”

ఒకానొకప్పుడు ఒక మేకల కాపరి ఉండేవాడు. అతడికి చాలా మేకలున్నాయి. మేత కోసమని ఆ మేకల మందను ప్రతిరోజూ అడవికి తోలుకెళ్తుతూ ఉండేవాడు. ఒకనాడొక మేకపోతు తప్పించుకునిపోయింది. ఆ విషయం అతడికి తెలియదు.

రాత్రి అయింది. దానికి త్రోవ తెలియలేదు. అటూఇటూ తిరగగా చివరకు ఒక కొండ గుహ కన్పించింది. లోపలకు పోయి పడుకొన్నది. ఆ గుహలో సింహమొకటి నివసిస్తూ ఉంది. మరికొంత సేపటికి సింహం కూడా తన నివాస స్థలానికి వచ్చింది.

సింహం తన గుహలో పడుకొని ఉన్న మరొక జంతువును చూసింది. చీకట్లో మేకపోతు కళ్ళు మిలమిల మెరుస్తున్నాయి. దానికి పెద్ద గెడ్డం, వాటికి తోడు వాడిగా ఉన్న కొమ్ములూ - వీటన్నిటితో ఉన్న ఆ వింత జంతువును చూడగానే సింహానికి భయం వేసింది. అలాంటి వింత జంతువును సింహం ముందెన్నడూ చూసి ఉండలేదు. జంతుతూ ఏమిచేయాలో తోచక, సింహం అలాగే గుహ ముంగిట నిలబడింది.

మేకపోతుకు కూడా సింహాన్ని చూడగానే గుండె గుభిల్లుమంది. భయాన్ని బయటకు కన్పించకుండా ప్రాణాలను గుప్పిట్లో పెట్టుకొని, మేకపోతు అలాగే పడుకొన్నది. సింహం బారినుండి బయటపడి ప్రాణాలు దక్కించుకోవడం ఎలాగ అని ఆలోచిస్తూ!

తెల్లవారుతుండగా, బయటకు వచ్చింది మేకపోతు. సింహం జంతును కనిపెట్టిన మేకపోతు, “నీవెవరవు?” అని గద్దించింది. “నేను సింహాన్ని... మృగరాజును...” అని బిడియపడుతూ చెప్పి, “తామెవరు? అని భయంభయంగా తనబడుతూ అడిగింది సింహం.

‘ఓహో! ...నీవేనా సింహానివి... మృగరాజువా... నా అదృష్టం పండింది... వేయి ఏనుగులనూ, నూరుకుపైగా పులులనూ, నేను ఇప్పటి వరకూ చంపాను తెలుసా! ...సింహాన్ని చంపేవరకూ... ఈ గడ్డం తీయనని ప్రతిజ్ఞ చేశాను... ఈనాటితో నా దీక్ష పూర్తి అయినట్టే... ఇప్పుడే నిన్ను చంపి నా గడ్డం పీడ వదిలించుకుంటాను...” అంటూ తలను మోరగించి గంభీరంగా మేకపోతు ముందుకాళ్ళు రెండూ పైకెత్తి ఒక దూకు దూకింది. అది చూసిన సింహం హడలిపోయి పరుగులంకించుకొన్నది.

బ్రతుకు జీవుడా అనుకుని ఆ మేకపోతు అక్కడ నుండి వెళ్ళి తరువాత అడవికి వచ్చిన మేకలమందలో కలసి, సాయంకాలానికి ఇంటికి చేరింది.

దాబు ప్రదర్శించే డంబం రాయుళ్ళు ఒట్టి దర్బాన్ని ప్రదర్శించినప్పుడు అంతా డాబేనని అనటానికి ఈ పలుకుబడిని తరచూ ఉపయోగిస్తూ ఉంటాం.

అలోచించండి - మాట్లాడండి

ప్రశ్నలు:

1. పై చిత్రంలో ఏమి కనిపిస్తుంది?
2. ఆకాశంలో ఎగిరే రెక్కలగుఱ్ఱం గురించి మీకు తెలుసా?
3. ఇలాంటి రెక్కలగుఱ్ఱాలతో మీరైతే ఏం చేస్తారు?

ఉద్దేశం: కథలంటే పిల్లలకిష్టం. ప్రాచుర్యంపొందిన జానపదకథను పరిచయం చేయడం ఈ పాఠం ఉద్దేశం. (ప్రస్తుత పాఠ్యభాగం 'బాలశ్రీ' గారు సంకలనం చేసిన "మనజానపదకథలు" అనే పుస్తకంలోనిది.)

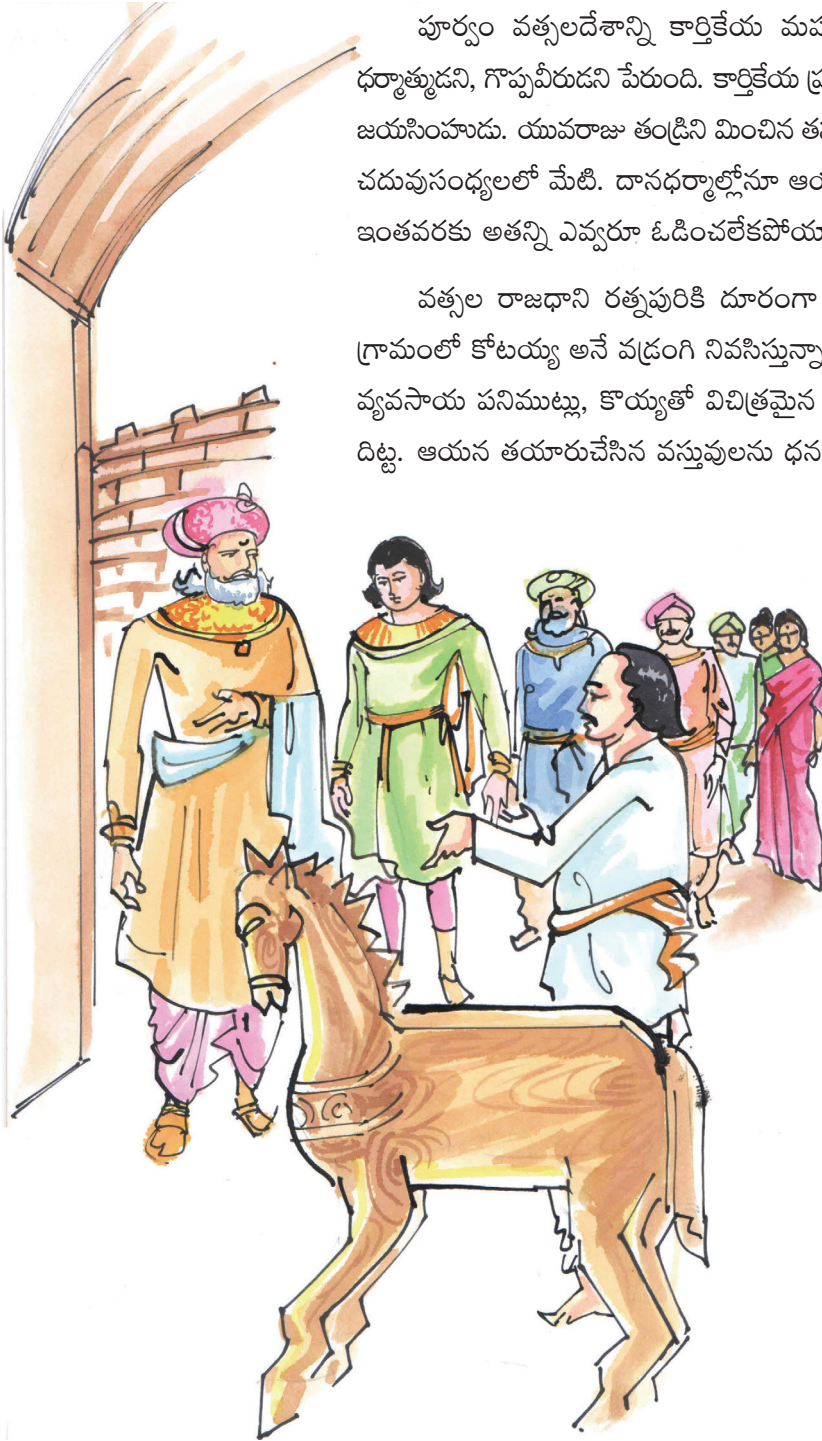
విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠం చిత్రాలు చూడండి. కథను ఊహించండి. 10, 11 పేజీలలో వ్యక్తులు ఏమి మాట్లాడుకుంటున్నారో చెప్పండి.
2. కథను చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
3. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గుర్తించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
4. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న 'అర్థాల పట్టిక' చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

పూర్వం వత్సలదేశాన్ని కార్తికేయ మహారాజు పరిపాలించేవాడు. ఆయనకు ధర్మాత్ముడని, గొప్పవీరుడని పేరుంది. కార్తికేయ ప్రభువుకు ఒక్కగానొక్క కొడుకు యువరాజు జయసింహుడు. యువరాజు తండ్రిని మించిన తనయుడు. గొప్పవీరుడు, సాహసవంతుడు. చదువుసంధ్యలలో మేటి. దానధర్మాల్లోనూ ఆయనకు సాటి ఎవరూలేరు. వీర విద్యల్లో ఇంతవరకు అతన్ని ఎవ్వరూ ఓడించలేకపోయారు.

వత్సల రాజధాని రత్నపురికి దూరంగా రామాపురం అనే గ్రామం ఉంది. ఆ గ్రామంలో కోటయ్య అనే వడ్రంగి నివసిస్తున్నాడు. ఆయన గృహోపయోగ వస్తువులు, వ్యవసాయ పనిముట్లు, కొయ్యతో విచిత్రమైన అనేక వస్తువులు తయారుచేయటంలో దిట్ట. ఆయన తయారుచేసిన వస్తువులను ధనవంతులకు విక్రయించేవాడు.

ఒకసారి కోటయ్య తన ప్రతిభనంతా ఉపయోగించి ఒక కొయ్యగుర్రాన్ని తయారుచేశాడు. అచ్చం నిజమైన గుర్రంలా ఉన్న ఆ కొయ్యగుర్రం విశేషమేమంటే - దానిమీద కూర్చొని, ఆకాశంలో విహరించి రావచ్చు. దాని ప్రత్యేకత నలుగురికీ తెలియకూడదని రాత్రివేళ ఆ గుర్రం మీద ఆకాశంలో సంచరించి అనేకసార్లు పరీక్షించాడు. అయితే ఆ గుర్రం తనలాంటి వాడికి ఎందుకూ ఉపయోగపడదు. కాని ప్రభువులకైతే వన్నెతెస్తుంది; అవసరాలకు ఉపయోగపడుతుందని భావించాడు. కోటయ్య తన కొయ్యగుర్రాన్ని కార్తికేయ మహారాజుకు బహూకరిస్తే తగిన విధంగా ఆరాజు తనను సత్కరిస్తాడని, తనకూ కీర్తి ప్రతిష్టలు లభిస్తాయని అనుకున్నాడు. అలా ఊహించిందే

తదవుగా తన భార్యబిడ్డలకు విషయం చెప్పి, వారిని జాగ్రత్తగా ఉండమని పది రోజుల్లో తిరిగి వచ్చేస్తానని ఆ రాత్రే తన కొయ్యగుర్రం మీద ఆకాశమార్గంలో ప్రయాణించాడు.

తెలతెలవారుతుండగా రత్నపురి చేరుకున్నాడు. ఉదయం తన కొయ్యగుర్రాన్ని రాజదర్బారుకు తీసుకెళ్లాడు. కార్తికేయ మహారాజు దర్శనం చేసుకుని, తను తెచ్చిన కొయ్యగుర్రాన్ని కానుకగా ఇచ్చుకున్నాడు. దాని విశిష్టతను తెలియచెప్పాడు.

అంతేగాక తానే ఆ గుర్రాన్ని ఎక్కి, గాల్లో పయనించి కిందకుదించాడు. సభ్యులందరూ కరతాళధ్వనులు చేసారు. కాని ఆ కొయ్య గుర్రంపై విహరించటానికి ఎవరికీ ధైర్యం చాలలేదు. అప్పుడు యువరాజు జయసింహుడు ముందుకొచ్చాడు.

జయసింహుడు కోటయ్య చెప్పిన విధంగానే గుర్రం ఎక్కి మీట తిప్పాడు. గుర్రం గాల్లోకి లేచి, రివ్వస ఆకాశంలోకి దూసుకుపోయింది. అలా వెళ్ళిన యువరాజు తిరిగి రాలేదు. సాయంకాలం వరకూ అందరూ ఉత్కంఠభరితంగా యువరాజుకోసం ఎదురుచూశారు. అయినా యువరాజు జాడలేదు. కోటయ్య భయపడిపోయాడు. కార్తికేయుడు కొడుకు జాడ దొరికేవరకు

కోటయ్యను చెరలో వేయించాడు. తాను ఒకటి తలిస్తే దైవం ఒకటి తలచింది. రాజు సన్మానాన్ని ఆశించి వస్తే కారాగారవాసం దక్కింది. భార్యపిల్లలు ఎలా ఉన్నారోనని కోటయ్య కుమిలిపోసాగాడు.

అక్కడ...

జయసింహుడు ఆకాశమార్గంలో కొయ్య గుర్రం మీద శరవేగంతో పయనిస్తున్నాడు. తన నగరానికి తూర్పుగా

కొండలు, కోనలు, అడవులు, నగరాలు దాటుకుంటూ చాలాదూరం వచ్చేశాడు. ఆయన గాలిలో ఎగురుతున్న ఆనందంలో కోటయ్య చేసిన సూచనలు మర్చిపోయాడు. దాంతో జయసింహునికి ఆ కొయ్యగుర్రాన్ని అదుపుచేసి, వెనక్కి మళ్ళించటం ఎలాగో తెలియలేదు. అయినా భయపడకుండా ఎన్నో విధాలుగా ప్రయత్నించాక, చివరకు చీకటిపడే వేళకు దాని కిటుకులు తెలుసుకుని అదుపులోకి తెచ్చుకోగలిగాడు. అది పున్నమిరాత్రి. వెన్నెల్లో గగనతలం అద్భుతంగా ఉంది. కాని ఉదయం నుంచి ఎడతెగని ప్రయాణం; ఆపై అన్నపానీయాలు తీసుకోకపోవడంతో జయసింహునికి ఆకలిగా, నీరసంగా ఉంది. ఎక్కడైనా ఆగాలని తన కొయ్యగుర్రాన్ని తక్కువ ఎత్తులో పోనిస్తూ కింద గమనించసాగాడు.

రాత్రి రెండోజాము గడిచేసరికి కొయ్యగుర్రం ఒక నగరాన్ని సమీపించింది. నగరం మధ్యలో పెద్ద కొండ మీద కోట కనిపించింది. అంతఃపురంలో దోమతెరల్లో ఎవరో నిద్రపోతున్నారు. కొయ్యగుర్రాన్ని భటులెవరూ గమనించకుండా అంతఃపురంమీద నిలిపి కిందకు దిగాడు. అక్కడ పట్టుపానువును చుట్టి దోమతెరలున్నాయి. చుట్టూ అనేక మంది దాసీలు నిద్రిస్తున్నారు. దోమ తెరల్లో ఒక అద్భుత సౌందర్యరాశి గాఢ నిద్రలో ఉంది. ఆమె ఏదేశపు రాకుమారో తెలియదు. అక్కడ పళ్ళెంలో ఉన్న ఆహారపదార్థాలు, పళ్ళు ఆరగించి ఆకలి తీర్చుకున్నాడు. కొయ్యగుర్రం ఎక్కి సమీపారణ్యంలోకి పోయి ఒక మండపంలో ఆ రాత్రి నిద్రపోయాడు.

మరునాడు అటుగా వచ్చిన వారిని జయసింహుడు విచారించగా, అది మాళవ రాజ్యమని, తను చూసిన సౌందర్యవతి మాళవ యువరాణి మణిమేఖల అని తెలిసింది. మరునాడు కూడ అంతఃపురంలో పశ్చింలోని తినుబండారాలు ఎవరో తినిపోయినట్లు గమనించింది మణిమేఖల. ఈ పని చేస్తున్నదెవరో తెలుసుకోడానికి మూడో రాత్రి పట్టుదలగా నిద్ర అభినయిస్తూ మెలకువగా ఉంది. ఆ విషయం తెలియని జయసింహుడు ఎప్పటిలాగే వచ్చి యువరాణి మణిమేఖల చేతికి చిక్కాడు. మణిమేఖల “ఎవరు నీవు? గంధర్వుడివా? యక్షుడివా?” అని అడిగింది. “నా పేరు జయసింహుడు, మీ పొరుగు రాజ్యమైన వత్సలరాజ్యం యువరాజుని” అన్నాడు. మణిమేఖల “ఇంత మంది కాపలవారుండగా, ఎలా వచ్చావు?” అని అడిగింది. “నా కొయ్యగుర్రమెక్కి ఆకాశ మార్గాన వచ్చానని” అన్నాడు జయసింహుడు.

“మా నాన్నగారు చనిపోగానే మేనమామ నన్ను వివాహమాడి, ఈ రాజ్యానికి రాజు కావాలని చూస్తున్నాడు. నాకది ఇష్టంలేదు! వాడొక దుర్మార్గుడు. మరి నన్ను నీవెంట తీసుకుపోగలవా?” అని మణిమేఖల అడిగింది. “అయితే ఇప్పుడే నిన్ను రాజ్యానికి తీసుకుపోతాను.

నిన్ను రాణిగా చేసుకుంటాను. సరేనా!” అన్నాడు. ఆమె “అది నా అదృష్టంగా భావిస్తాను యువరాజూ!” అన్నది. ఇద్దరూ కొయ్యగుర్రం మీద కూర్చొని, వత్సల దేశానికి బయలుదేరారు.

తెల్లవారేసరికి వారు తమ నగరానికి చేరుకున్నారు. ఆ సమయంలో నగరం వెలుపల వధ్య స్థలంలో అనేక మంది గుమిగూడి ఉన్నారు. ఎవరినో వధించబోతున్నారు. యువరాజు జాడ తెలియకపోవడంతో, దాన్ని కోటయ్య కుట్రగా భావించి ఆయనకు శిక్షను విధించారు. చివరిక్షణంలో జయసింహుడు వచ్చి శిక్షను ఆపించాడు.

రాజదంపతుల ఆనందానికి అంతులేదు. తమ కుమారుడు క్షేమంగా తిరిగిరావడమేకాదు,

అప్పురసలాంటి అందమైన కోడల్ని వెంట తీసుకొనివచ్చాడు. కోటయ్యను కాపాడి, నిర్దోషిని హతమార్చిన పాపం తమకు అంటకుండా కాపాడాడు. అంత కన్నా సంతోషం రాజదంపతులకేముంటుంది?

కోటకు వెళ్ళగానే తమసైన్యాన్ని సమాయత్తపరచి, పొరుగున ఉన్న మాళవరాజ్యం మీదికి దండెత్తాడు యువరాజు జయసింహుడు. యువరాణి మేనమామను యుద్ధంలో ఓడించి, మాళవరాజ్యాన్ని జయించాడు. ఆ వెనువెంటనే జయసింహుడికి, మణిమేఖలకు వైభవంగా వివాహం జరిగింది.

“ప్రభూ! నాకు సెలవిప్పిస్తే మా ఊరికి వెళ్లిపోతాను. నా భార్య పిల్లలు నాకోసం ఎదురుచూస్తుంటారు” అంటూ ప్రభువులను వేడుకున్నాడు కోటయ్య. “కోటయ్యా...! నువ్వు తెచ్చిన అద్భుత కానుకైన కొయ్యగుర్రం వచ్చిన వేళావిశేషం. మాళవ రాజ్యం మా వశమైంది. బంగారంలాంటి కోడలు లభించింది. ఇక నువ్వు ఎక్కడికీ వెళ్లవలసిన పనిలేదు. నీ భార్య బిడ్డలను ఇక్కడకే పిలిపిస్తాను. మీకు అన్ని వసతులు ఏర్పాటు చేస్తాం. మా ఆస్థానంలోనే ఉండిపో” అన్నాడు కార్తికేయుడు.

కోటయ్య నమస్కరిస్తూ “ప్రభూ! క్షమించాలి. ప్రభువులకు అనుగ్రహం వచ్చినా, ఆగ్రహం వచ్చినా తట్టుకోలేం. ఒకవేళ యువరాజు వారు రావటం కాస్త ఆలస్యమై ఉంటే నా ప్రాణాలు పోయి ఉండేవి. నా భార్య బిడ్డలు అనాథలై పోయేవారు. మా రామాపురంలోనే మేం సుఖంగా బతగ్గలం” అంటూ వేడుకున్నాడు.

అతని ఆవేదన అర్థంచేసుకున్న కార్తికేయుడు కోటయ్యకు కావలసినంత ధనం, ఎన్నో బహుమతులు యిచ్చి సగౌరవంగా రామాపురం పంపించాడు.

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. మీరు చూసిన జానపద సినిమా గురించి చెప్పండి.
2. ఈ కథలో ఆశ్చర్యం కలిగించిన సంఘటన ఏది? దాన్ని గురించి చెప్పండి.
3. కథలో మీకు నచ్చిన పాత్ర ఏది? ఎందుకు?
4. కథను సొంత మాటల్లో చెప్పండి.

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. పాఠం చదవండి. కింది సూచనలకు అనుగుణంగా వాక్యాలను పాఠంలో వెతకండి. వాటి కింద గీతగీయండి.
 - అ) కోటయ్య గొప్పదనం.
 - ఆ) కోటయ్య తయారుచేసిన కొయ్య గుర్రం విశేషం.
 - ఇ) యువరాజు జయసింహుడు, యువరాణి మణిమేఖల మధ్య జరిగిన సంభాషణ.
 - ఈ) రాజానుగ్రహం, కోటయ్య వీడుకోలు.

2. కింది పేరా చదవండి. ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

మరునాడు కూడా అంతఃపురంలోని పశ్చింలోని తినుబండారాలు తినిపోయిన గుర్తులు గమనించింది మణిమేఖల. ఈ పని చేస్తున్న దెవరో తెలుసుకోడానికి మరోరాత్రి పట్టుదలగా నిద్ర అభినయిస్తూ మెలకువగా ఉంది. ఆ విషయం తెలియని జయసింహుడు ఎప్పటిలాగే వచ్చి యువరాణి మణిమేఖల చేతికి చిక్కాడు. మణిమేఖల “ఎవరునీవు? గంధర్వుడివా? యక్షుడివా?” అని అడిగింది. “నా పేరు జయసింహుడు. మీ పక్క రాజ్యమైన వత్సలరాజ్యం యువరాజుని” అన్నాడు. మణిమేఖల “ఇంతమంది కాపలావారుండగా “ఎలావచ్చావు?” అని అడిగింది. “నా కొయ్య గుర్రమెక్కి ఆకాశమార్గాన వచ్చానని” అన్నాడు జయసింహుడు.

- పై పేరాలోని సంభాషణ ఎవరెవరి మధ్య జరిగింది?
- పై పేరాలో “అభినయిస్తూ” అనే పదానికి అర్థమేమిటి?
- జయసింహుడు ఏ రాజ్యానికి వచ్చాడు?
- పై పేరాలో ఎవరు ఎవరి చేతికి దొరికారు?
- ఈ పేరాకు తగిన శీర్షికను సూచించండి.

3. పాఠం ఆధారంగా కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

- జయసింహుడు కొయ్య గుర్రమెక్కి వెళ్ళిపోయిన తర్వాత జరిగిన పరిణామాలేమిటి?
- జయసింహుడు ఆకాశ మార్గంలో పయనిస్తుండగా ఏం జరిగింది?
- జయసింహుడు నగరాన్ని చేరుకున్న తర్వాత ఏం జరిగింది?
- మాళవ రాజ్య అంతఃపురంలో మూడోరోజు ఏం జరిగింది?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదేసి వాక్యాల్లో సమాధానాలు రాయండి.

- వృత్తి పని వాళ్ళంటే ఎవరు? మీ ప్రాంతంలోని వృత్తుల గురించి రాయండి.
- మీకు తెలిసిన వృత్తినిపుణుడు తయారుచేసిన వస్తువును వర్ణించండి.
- మీరే జయసింహుని స్థానంలో ఉంటే ఎలా ప్రవర్తించేవారో రాయండి.
- ఈ కథకు ఇంకే పేరు పెట్టవచ్చు? ఎందుకు? కారణాలు రాయండి.

2. కింది ప్రశ్నలకు పదేసి వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

- కథలో కోటయ్య, జయసింహుడు ఇద్దరూ కొయ్యగుర్రమెక్కి ఆకాశమార్గంలో విహరించారుకదా! కొయ్యగుర్రం ఎక్కి మీరైతే ఏం చేస్తారో ఆలోచించి రాయండి.
- ఈ కథను సొంతమాటలలో రాయండి.

IV. పదజాలం

1. కింది ఆధారాలను చదవండి. వృత్తులను సూచించే పదాలు రాయండి.

ఉదా:- కలపను వినియోగించి గృహోపయోగ వస్తువులు తయారుచేయువారు వడ్రంగి.

- అ) మట్టిని వినియోగించి, కుండలు తయారుచేసేవారు _____
 ఆ) కొలిమిలో లోహాలు కరిగించి వివిధ వస్తువులు తయారుచేసేవారు _____
 ఇ) బంగారంతో నగలు తయారుచేసే వారు _____
 ఈ) బట్టలు వినియోగించి దుస్తులు తయారుచేసేవారు _____

2. కింది పదాలకు అర్థాలు రాయండి. వాటిని సొంతవాక్యాలలో ఉపయోగించండి.

- అ) విశిష్టత = _____ ఆ) సభ్యులు = _____
 ఇ) వద్య స్థలం = _____ ఈ) కుట్ర = _____
 ఉ) వైభవం = _____ ఊ) అనుగ్రహం = _____

3. కింది పదాలకు వ్యతిరేక పదాలను పాఠంలో గుర్తించండి. ఆ పదాలతో వాక్యాలు రాయండి.

- అ) అవమానం × _____
 ఆ) దురదృష్టం × _____
 ఇ) దోషి × _____
 ఈ) అదైర్యం × _____

V. సృజనాత్మకత

కింది వాటిలో ఒక దాన్ని చేయండి.

- అ) కొయ్యగుర్రం కథను చిన్ననాటికగా రాయండి. మీ తరగతిలో ప్రదర్శించండి.
 ఆ) వడ్రంగి గురించి ఆత్మకథ రాయండి. ఏకపాత్రాభినయం చేయండి.

VI. ప్రశంస

కింది వాటిలో ఒకదాన్ని చేయండి.

- అ) మీ ప్రాంతంలో / గ్రామంలో వృత్తి కళాకారులు తయారుచేసిన వస్తువుల లాంటి వస్తువులు తరగతి ఉపాధ్యాయుల నేతృత్వంలో తయారుచేసి ఉపాధ్యాయ లేదా ప్రముఖ దినోత్సవాలలో పాఠశాలలో ప్రదర్శించండి?
 ఆ) మీ ప్రాంతంలోని కొన్ని కళారూపాలను గురించి తెలుసుకొని నచ్చిన కళారూపం గురించి రాయండి.

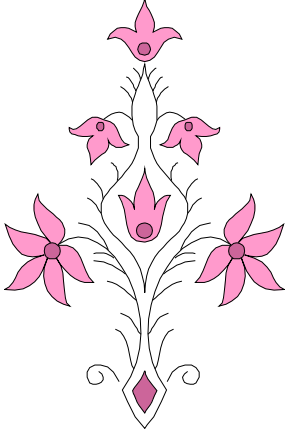
VII. భాషాంశాలు

1. చెప్పు కు ముల్లు గుచ్చుకుంది.
2. నదిలో నీళ్ళు ప్రవహిస్తున్నాయి.
3. వర్షం కురవడం వల్ల బడికి వెళ్ళడం ఆలస్యమయింది.

పై వాక్యాలలో గీతగీసిన అక్షరాలు, పదం లోపిస్తే మీకు అర్థమవుతోందా? ఆయా వాక్యాలకు కు, లో, వలన, కి అనేవి చాలా ముఖ్యమయినవి. ఇటువంటి వాటిని విభక్తిప్రత్యయాలని అంటారు. విభక్తి లేకుండా వాక్యార్థం సరిపోదు. అంటే “వాక్యాలు పూర్తి అర్థాన్ని ఇవ్వాలంటే విభక్తులు అవసరం.”

తెలుగులో ఉన్న విభక్తులు ఎనిమిది. కింది పట్టికలో ఉన్నాయి. చదవండి.

విభక్తులు	-	ప్రత్యయాలు
ప్రథమ	-	డు, ము, వు, లు
ద్వితీయ	-	నిన్, నున్, లన్, కూర్చి, గురించి
తృతీయ	-	చేతన్, చేన్, తోడన్, తోన్
చతుర్థి	-	కొరకున్, కై, కోసం
పంచమీ	-	వలనన్, కంటెన్, పట్టి, వల్ల
షష్ఠి	-	కిన్, కున్, యొక్క, లోన్, లోపలన్
సప్తమీ	-	అందున్, నన్
సంబోధన ప్రథమా విభక్తి	-	ఓ , ఓయి, ఓరి, ఓసి.

పాఠం చదవండి. పాఠంలోని విభక్తులను గుర్తించండి. వాటి కింద గీత గీయండి.

ప్రాజెక్టు పని

మీ ప్రాంతంలో / గ్రామంలో పెద్దలు చెప్పే జానపదకథలు సేకరించండి. ప్రదర్శించండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1. కొయ్యగుర్రం కథను సొంతమాటలలో రాయగలను.	ఔను / కాదు
2. కథను ధారాళంగా చదివి సొంతమాటలలో చెప్పగలను.	ఔను / కాదు
3. కథలోని పదాలను సొంతమాటలలో ప్రయోగించగలను.	ఔను / కాదు
4. 'కొయ్యగుర్రం' కథను సంభాషణలు రాసి నాటకీకరణ చేయగలను.	ఔను / కాదు

“స్తబ్ధత, సోమరితనమే మరణం.
కార్యోత్సాహమే జీవితం.”

అలోచించండి - మాట్లాడండి

ప్రశ్నలు:

1. చిత్రాన్ని చూశారా? చిత్రంలో ఎవరెవరున్నారు?
2. వారేం చేస్తున్నారు?
3. వారి ప్రవర్తన, స్వభావం ఎలా ఉంటుంది?
4. వారికి ఏమంటే ఇష్టం? ఏం చేస్తుంటారు? ఏం మాట్లాడుకుంటారు?

ఉద్దేశం: ఆటపాటలతో కాలంగడుపుతూ, కల్లాకపటం, మాయామర్మం తెలియని అమాయకపు పసిపిల్లల నిష్కల్మష స్వభావాన్ని, ఇష్టాలను తెలియజెప్పడం పాఠం ఉద్దేశం.
ప్రస్తుత పాఠ్యభాగాన్ని “సుప్రసిద్ధ గేయాలు - పాటలు” అనే గేయసంపుటినుంచి తీసుకొన్నారు. ఈ గేయ రచయిత ఏటుకూరి ప్రసాద్.

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠం చిత్రం గురించి మాట్లాడండి.
2. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
3. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గుర్తించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
4. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న ‘అర్థాల పట్టిక’ చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

పిల్లలం పసిపిల్లలం
ముసిముసి నవ్వుల జల్లులం
విచ్చే రేపటి పూవులం
అరవిచ్చినట్టి చిరునవ్వులం
నల్లా తెల్లా ఎల్లా గున్నా
అందరు ఒకటను వాళ్ళం
గొప్పా బీదా భేదాలంటే
ఒప్పుని మనసుల వాళ్ళం

॥పిల్ల॥ 1

॥పిల్ల॥ 2

మనుషుల మంతా ఒకటంటే చిరు
నవ్వుతో బహుమానిస్తాం
రంగుల భేదం ఉందంటే - ఛీ
ఛీ అని అవమానిస్తాం

॥పిల్ల॥ 3

కల్లా కపటం కల్తీ మోసం
అంటే గిట్టనివాళ్ళం
తెల్లనివన్నీ పాలని నమ్మి
చెడు తలపెట్టనివాళ్ళం

॥పిల్ల॥ 4

కాయాకష్టం చేసేవారి
కలల ప్రతిరూపాలం
మాయా మర్మం ఊసేఉందని
నవలోకపు దీపాలం

॥పిల్ల॥ 5

